

Handicap & Arbeid

SAMEN MAKEN WE WERK INCLUSIEF

Villa Politica door Erik Samoy

Vijfde editie • 16 oktober 2023

Ontdek het Vlaams parlementair werk van 2022 – 2023 over het arbeidsmarktbeleid voor personen in een situatie van handicap

1. Situering

U krijgt in de huidige verslaggeving over het Vlaamse parlementair werk een mooi beeld van de inspanningen die er de laatste jaren zijn geleverd om mensen in een situatie van handicap te laten deelnemen aan de arbeidsmarkt.

In het afgelopen zittingsjaar 2022-2023 van het Vlaams Parlement werden er 26 schriftelijke vragen en 29 vragen om uitleg gesteld over het Vlaams arbeidsmarktbeleid voor mensen in een situatie van handicap. De gevoerde debatten bij die vragen zorgen voor een goede weergave van het beleid, vaak met uitgebreid cijfermateriaal. Ze brengen ook de tekorten ervan aan het licht. Op die tekorten wordt veelal gewezen door de vraagstellers, terwijl de minister het meer over de realisaties heeft.

Gemeten aan het aantal vragen, kregen de volgende drie thema's de meeste aandacht de afgelopen zittingsperiode:

- De problematiek van het **stijgende aantal langdurig zieken** krijgt al enkele jaren veel aandacht. Dit wordt nog versterkt door het nieuwe raamakkoord van eind 2022 tussen de VDAB, het RIZIV en de verzekeringsinstellingen.
- Het **individueel maatwerk** had begin 2023 van start moeten gaan, maar werd een half jaar uitgesteld. Dat leidde tot veel vragen en bezorgdheid.
- Omtrent **collectief maatwerk** waren er onder andere vragen over de doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt, de enclavewerking en de competenties van de toekomst.

Wat volgt is een leeswijzer voor wie op zoek is naar specifieke informatie over een van de vele deelthema's van het Vlaams arbeidsmarktbeleid voor personen in een situatie van handicap. De originele documenten zijn gemakkelijk te raadplegen op de website van het Vlaams Parlement.

2. Parlementaire vragen en gedachteswisselingen

Screening en ICF

In juli en september 2022 stelde *Tom Ongena* twee schriftelijke vragen (nr. 836 en nr. 5) over de toepassing van de ICF (International Classification of Functioning)¹ bij de toeleiding naar het collectief maatwerk en de lokale diensteneconomie. De indicering aan de hand van de ICF blijkt een heel arbeidsintensief proces te zijn, waarvan de duurtijd ruim onderschat werd. Daarom zal voor de

¹ De 'International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)' is een raamwerk voor het beschrijven en organiseren van informatie over het functioneren en de handicap van een persoon. Het biedt een standaardtaal en een conceptuele basis voor de definitie en meting van gezondheid en handicap. De ICF werd in 2001 goedgekeurd voor gebruik door de Wereldgezondheidsvergadering. De ICF integreert de belangrijkste modellen van handicap. De ICF erkent de rol van omgevingsfactoren in het ontstaan van handicaps, evenals de relevantie van daarmee samenhangende gezondheidsproblemen en de gevolgen daarvan.

toepassing ervan bij het individueel maatwerk een verkorte procedure gehanteerd worden. Er zijn ondertussen al veel gecertificeerde ICF-indiceerders waarvan de meeste werkzaam zijn bij GTB (500-tal), gevolgd door de VDAB (230-tal) en OCMW's (120-tal). Het antwoord op de twee vragen bevat gedetailleerde gegevens (2019-2022) over de toepassing van de indicering en de acties die voor de geïndiceerden worden ondernomen.

Allessia Claes stelde een schriftelijke vraag (nr. 635) naar het gebruik van de ICF-screenings bij de toeleiding naar de sociale economie. In het antwoord wordt toegelicht wanneer wordt overgegaan tot een ICF-screening - er zijn nog andere criteria voor toeleiding - en wat ermee gebeurt. Voor de jaren 2019-2022 (en tot april 2023) worden cijfers gegeven van het aantal ICF-screenings, onderscheiden naar de toegekende adviezen: Collectief Maatwerk / Lokale Diensteneconomie / Andere. Er wordt ook vermeld op welke manier de criteriumlijsten aangepast worden aan de maatschappelijke evoluties en de praktijkervaring. Binnen het collectief maatwerk zijn er geen aanpassingen geweest maar wel voor de Lokale Diensteneconomie met een reductie van het aantal ICF-categorieën.

Tabel 1: Aantal ICF-screenings naar type advies

Type advies	2019	2020	2021	2022
Collectief Maatwerk	731	766	714	774
Lokale Diensteneconomie	330	465	289	312
Andere Adviezen	5.931	5.603	9.414	6.688
Totaal	6.992	6.834	10.417	7.774

Bron: Schriftelijke Vraag nr. 635 (25 mei 2023) van *Allessia Claes*.

Acties en ondersteuning voor mensen met een handicap

Het Trendrapport *Kwetsbare groepen op de Vlaamse arbeidsmarkt* van het Steunpunt Werk was de aanleiding voor een schriftelijke vraag (nr. 11) van *Ilse Malfroot* naar de acties voor die groepen. Voor mensen met een arbeidshandicap werden cijfers verstrekt (2017-2021) over het aantal dat naar een opleiding werd toegeleid en het aantal (2018-2021) dat na 12 maanden aan het werk was (telkens opgedeeld naar geslacht, leeftijd, scholingsgraad, nationaliteit en woonplaats).

Tabel 2: Werkzoekenden met een arbeidshandicap die een opleiding gestart hebben in jaar X

	2017	2018	2019	2020	2021
Man	2.916	3.314	3.528	1.401	1.728
Vrouw	1.897	2.306	2.477	869	965
Totaal	4.813	5.620	6.005	2.270	2.693

Voor opdeling naar leeftijd, migratieachtergrond en provincie: zie parlementaire vraag

Tabel 3: Werkzoekenden met een arbeidshandicap na 12 maanden aan het werk

	2018	2019	2020	2021
Man	2.735	2.679	2.241	2.226
Vrouw	3.720	3.701	3.282	3.411
Totaal	6.455	6.380	5.523	5.637

Voor opdeling naar leeftijd, migratieachtergrond en provincie: zie parlementaire vraag

Bron: Schriftelijke vraag nr. 11 (28 september 2022) van *Ilse Malfroot*.

Vera Jans stelde een schriftelijke vraag (nr. 197) naar de maatregelen om inclusie op de werkvloer van mensen met een beperking te verbeteren en exclusie te bestrijden. Het antwoord bevat een overzicht van de websites waar meer informatie kan ingewonnen worden over: individueel maatwerk, bijzondere tewerkstellingsbevorderende maatregelen, gespecialiseerde jobcoaching, begeleiding op de werkvloer, relevante ESF-projecten, wetenschappelijk onderzoek en sectorconvenants. Ook wordt verwezen naar de contacten met de adviesraad NOOZO (Niets Over Ons, Zonder Ons).

Tine Van Der Vloet stelde een schriftelijke vraag (nr. 474) over de tegemoetkomingen voor arbeidsgereedschap, -kleding en/of aanpassingen aan de werkplek. Er werden cijfers verstrekt (2020-2022) over het aantal aanvragen, goedkeuringen en weigeringen en de redenen van weigering. De gegevens werden ook verstrekt per sector. Er is wel geen zicht op het aantal personen die naar de rechter stappen om het recht op redelijke aanpassingen af te dwingen.

Het antwoord op een schriftelijke vraag (nr. 198) van Vera Jans over de ondersteuning van personen met gezondheidsproblemen bevat cijfers (voor de jaren 2019-2021 en per provincie) over het aantal personen dat ondersteuning kreeg in de vorm van een gratis tolk voor doven of slechthorenden, als tussenkomst in de kosten van arbeidsgereedschap en -kledij (inclusief de uitgekeerde bedragen) en als tussenkomst in de verplaatsingskosten (inclusief de uitgekeerde bedragen).

Tabel 4: Aantal personen dat genoot van tewerkstellingsondersteunende maatregelen

	2019	2020	2021	2022
Gratis tolk voor doven of slechthorenden	472	401	421	434
Tussenkomsten arbeidsgereedschap- en kledij	530	441	459	497
Terugbetaling verplaatsingskosten	1.060	839	647	721

Bron: Schriftelijke vraag nr. 198 (13 december 2022) van Vera Jans.

Als antwoord op een andere schriftelijke vraag (nr. 211) van Vera Jans werden de volgende gegevens verschaft: het aantal aanvragen tot erkenning van een arbeidsbeperking (in 2019-2022) op basis van de aanvragen voor de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP), voor arbeidspostaanpassingen of arbeidsgereedschap, voor verplaatsingsvergoedingen, voor tewerkstelling in het collectief maatwerk of de lokale diensteneconomie, alsook het aantal dergelijke goedkeuringen en afkeuringen. Verder is er ook informatie gegeven over de toegekende rechten en adviezen (naar werksituatie) en over de verzoeken tot heroverweging.

Tabel 7: Aantal goedgekeurde aanvragen tot erkenning van een arbeidsbeperking

Type aanvraag	2019	2020	2021	2022
Vlaamse Ondersteuningspremie	3.947	3.430	3.477	3.625
Arbeidsgereedschap - kledij	609	580	577	556
Tolk	36	37	43	61
Verplaatsingsvergoeding	38	30	32	40
Collectief Maatwerk	2.778	2.251	2.450	2.064
Lokale Diensteneconomie	736	924	672	534

Bron: Schriftelijke vraag nr. 211 (15 december 2022) van Vera Jans. Het antwoord op die schriftelijke vraag bevat ook cijfers over de afgekeurde aanvragen en de verzoeken tot heroverweging. Zie parlementaire vraag.

De Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) van West-Vlaanderen houdt cijfermateriaal bij over de tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van kansengroepen, volgens wat ze de 'participatieslang'² noemen. De 'participatieslang' is een aangepaste versie van de beter bekende 'participatieladder'. In een schriftelijke vraag (nr. 347) vraagt Ilse Malfroot naar dezelfde gegevens als die van de POM, maar voor heel Vlaanderen. De minister antwoordt dat het begrip participatieladder niet meer in de regelgeving gehanteerd wordt en verwijst voor gegevens naar het open dataplatform van het Departement Werk en Sociale Economie³. Een consultatie van dit platform begin september 2023 levert in dit verband nauwelijks bruikbare recente gegevens op.

Ilse Malfroot stelde verder een schriftelijke vraag (nr. 371) over de verschillende vormen van ondersteuning en begeleiding die de VDAB zelf, of met de hulp van partners, aanbiedt aan personen met een beperking of ziekte. In het antwoord werd heel gedetailleerde informatie gegeven over alle

² Onder de participatieslang worden er zes treden onderscheiden: trede 6 staat voor betaald werk, trede 5 staat voor betaald werk met ondersteuning, trede 4 staat voor tijdelijke activerende trajecten, trede 3 staat voor arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding, trede 2 staat voor sociale contacten buitenshuis en trede 1 voor contacten beperkt tot de huiselijke kring.

³ <https://opendata.wse.vlaanderen.be>

vormen van begeleiding en ondersteuning, over welke partners het gaat en hoe de samenwerking verloopt, over hoe een en ander gemonitord en geëvalueerd wordt, welke budgetten naar de partners gaan, hoeveel personen doorverwezen worden naar de partners, hoeveel er een job vonden (in het bijzonder voor de RIZIV-klanten) en over de matching van personen en vacatures.

Tabel 8: In 2021 en 2022 gestarte werkplekacties door de VDAB en partners voor RIZIV-cliënten

Vorm van Werkplekieren	2021	2022
Beroepsinlevingstage (BIS)	5	4
Beroepsverkennde stage (BVS)	1.021	1.038
Individuele beroepsopleiding (IBO/IBO-plus)	203	166
Opleidingsstage (OS)	540	653
Werkervaringsstage (WES)	6	2
Activeringsstage (AT)	178	148
GOB-traject	614	756
Totaal	2.567	2.767

Tabel 9: In 2021 en 2022 gestarte opleidingen door de VDAB en partners voor RIZIV-cliënten

Module Opleiding	2021	2022
Oriënterende opleiding	72	72
Beroepsgerichte doorstroomopleiding	171	220
Beroepsgerichte opleiding	564	703
Algemene arbeidsmarktcompetenties	82	58
Nederlands voor anderstaligen	19	32
Totaal	908	1085

Tabel 10: Aantal opgestarte trajecten voor RIZIV-cliënten door VDAB en door partners

Opgestart door:	2018	2019	2020	2021	Totaal
Partner	2.845	3.022	2.289	2.858	11.014
VDAB					5.438
Totaal					16.452

Bron: Schriftelijke vraag nr. 371 (7 februari 2023) van Ilse Malfroot.

Discriminatie en een inclusieve arbeidsmarkt

Meerdere vragen om uitleg behandelden de thematiek van discriminatie en een inclusieve arbeidsmarkt: vragen nr. 901 en nr. 956 van *Imade Annouri*, vraag nr. 990 van *Axel Ronse* en vraag nr. 1025 van *Tom Ongena*. Al deze vragen werden besproken in de vergadering van 12 januari 2023.

In de discussie werden verschillende studies en beleidswerk aangehaald: het trendrapport *Kwetsbare groepen op de Vlaamse arbeidsmarkt* van Steunpunt Werk, het advies van de SERV Commissie Diversiteit met een lijst van 28 prioritaire acties voor een duurzame en inclusieve arbeidsmarkt en het internationaal onderzoek naar praktijktests van de UGent (Louis Lippens, Stijn Baert).

De minister kon geen precieze cijfers geven over het voorkomen van discriminatie op grond van handicap, maar gaf aan dat er wel een nulmeting loopt in 38 sectoren. Ook de duur van de zoektocht naar werk van mensen met een beperking is niet bekend. Voorts verwees de minister naar acties om de VDAB-dienstverlening meer op maat aan te bieden en om de dynamiek rond inclusief ondernemen te stimuleren. Ook het individueel maatwerk en de proefprojecten waarbij de eerste lijnszones en lokale besturen betrokken zijn, moeten bijdragen tot een meer inclusieve arbeidsmarkt. Het werken met anonieme cv's wordt door de minister ondersteund en hij wees ook op het belang van toegankelijkheid.

Maurits Vande Reyde stelde een vraag om uitleg (nr. 2270) over de tewerkstelling van mensen met een (arbeids)beperking. De aanleiding voor de vraag was een federale maatregel voor voorbehouden vacatures voor mensen met een beperking. De vraagsteller is er geen voorstander van en wordt hierin bijgetreden door een ander commissielid, zeker wanneer dit uitgebreid zou worden naar de private sector. Vlaanderen kent een dergelijke regeling waarbij 1% van de betrekkingen bij de Vlaamse overheid voorbehouden zijn, en de minister is van oordeel dat de Vlaamse overheid een voorbeeldfunctie heeft. De vraagsteller uitte ook zijn bezorgdheid over de daling van het aantal IBO's. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt hoeft dit echter geen probleem te zijn, aangezien werkgevers nu sneller tot aanwervingen overgaan. In het antwoord overliep de minister ook het geheel van maatregelen en acties om de arbeidsdeelname van mensen met een beperking te stimuleren.

Langdurig zieken en re-integratietrajecten

Axel Ronse stelde een schriftelijke vraag (nr. 72) naar het betrekken van de **sectoren** in de activering van niet-beroepsactieven en langdurig zieken. De minister gaf aan welke acties al gestimuleerd worden in de sectorconvenants, en onder andere ook in twee grote intersectorale acties. De VDAB is nauw betrokken bij deze acties. Er is een nieuw decreet in verband met de sectorconvenants in de maak, waardoor de activering van niet-beroepsactieve personen en de preventie van langdurige ziekte via werkbaar werk gestimuleerd zal kunnen worden met de nieuwe sectorconvenants. De sectoren krijgen ook opnieuw de mogelijkheid om aan hun sectorconvenant een addendum *diversiteit en inclusie*, met bijhorende financiering, toe te voegen.

Axel Ronse stelde verder een schriftelijke vraag (nr. 390) naar de stand van zaken over het **partnerschap** tussen de **VDAB**, het **RIZIV** en de **ziekenfondsen**. Er werd een overzicht gegeven van de inhoud van de lopende raamovereenkomst, van de acties die in dat kader worden ondernomen en van de vernieuwing van de landingspagina 'Werken en gezondheidsproblemen' van de VDAB.

Begin oktober 2022 werden er nog twee vragen om uitleg door *Axel Ronse* (nr. 44 en nr. 46) gesteld over de **re-integratietrajecten** en de aanpak van de VDAB van moeilijk te activeren groepen. De discussie ging over de afstemming van de VDAB-acties op het federale terug-naar-werk-plan, met de coördinatoren binnen de ziekenfondsen. Er werd 'en passant' ook gewezen op het hoge ziekteverzuim binnen de VDAB zelf. Gezien de omvang van de groep langdurig zieken werd aangedrongen op de versterking van de preventieve acties.

De acties voor langdurig zieken en andere remmen op de arbeidsdeelname van mensen met een beperking kwamen opnieuw ter sprake tijdens de discussies bij de vragen om uitleg van *Axel Ronse* (nr. 232) en van *Ilse Malfront* (nr.262). Sommige voorstellen van de **federale maatregelen** die op 11 oktober werden aangekondigd, worden door de minister zelf positief beoordeeld. Daartoe horen, naast de terug-naar-werk-maatregelen, ook de betere cumulregeling tussen een inkomensvervangende tegemoetkoming en inkomen uit werk, evenals het behoud van de sociale rechten voor personen met een handicap die als zelfstandige aan de slag gaan en een verdere stap in de RSZ-harmonisatie van de (voormalige) sociale en beschutte werkplaatsen. Er zijn verder wel vragen bij het voornemen om aan de arbeidsongeschikten een budget toe te kennen om zelf begeleiding te kopen om weer aan de slag te gaan. Men vreest dat dit niet goed samengaat met de Vlaamse maatregelen. De voorziene arbeidsparticipatietoeslag die toelaat dat werknemers met een ziekte hun activiteit deels afbouwen wordt daartegen wel positief beoordeeld.

Axel Ronse en *Kim De Witte* stelden vragen om uitleg (nr. 989 en nr. 997) over het **nieuwe raamakkoord** van eind 2022 tussen de VDAB, het RIZIV en de verzekeringsinstellingen. Er is een groei-pad voorzien van 10.000 op te starten trajecten in 2023 en 12.000 in 2024. De uitstroom naar werk moet van 30%, over 35% naar 40% gaan. In de financiering is voorzien en de samenwerking tussen de verschillende partijen wordt gecontinueerd. Er is afstemming met de federale terug-naar-werk-coördinatoren en in vergelijking met vroeger zijn er meer toeleidingsmogelijkheden. In twee eerste lijnszones wordt een pilotproject opgestart. In de discussie werden een aantal technische aspecten behandeld en werd herhaaldelijk gewezen op het belang van preventie. Een nieuw punt is dat daarbij gewezen werd op het bestaan van een vergelijkbare groep met gelijkaardige problemen,

namelijk mensen met een private arbeidsongeschiktheidsuitkering (bijvoorbeeld na een arbeids- of ander ongeval). Die dreigen uit het oog verloren te worden.

Imade Annouri stelde een vraag om uitleg (nr. 1330) over de **progressieve terugkeer naar werk** voor langdurig zieken. Uit cijfers van het RIZIV blijkt dat steeds meer langdurig zieken deeltijds aan het werk gaan, maar de helft viel na het deeltijds werken terug op volledige arbeidsongeschiktheid. De discussie ging over hoe de regeling succesvoller kan worden gemaakt.

Vera Jans stelde een vraag om uitleg (nr. 1945) over inclusief werken en ondernemen na een diagnose van ziekte of handicap. Er werd gevraagd naar de beleidsmaatregelen met het oog op werkhervatting na een langdurige ziekte, de organisaties die hierbij worden betrokken en de acties naar de medische wereld. De minister gaf een overzicht van de vele maatregelen en initiatieven, maar drukte zijn bezorgdheid uit over het ondermaats **aantal aanmeldingen voor re-integratietrajecten**. Op dat moment nog maar 908 van de 10.000 beoogde.

Axel Ronse stelde een vraag om uitleg (nr. 2350) over het activeren van langdurig zieken. Hij uitte zijn bezorgdheid dat de doelstelling van 10.000 trajecten niet gehaald zal worden, en betreurt de lage uitstroomcijfers. De minister gaf aan dat de instroom al wat beter loopt, zij het lang nog niet goed genoeg is, en somde de acties op om verbetering te brengen. Op langere termijn (24 maanden na de start van een traject) blijkt de uitstroom naar werk op 30% te liggen.

Tom Ongena stelde een vraag naar uitleg (2892) over de activering van langdurig zieken door de VDAB. Het aantal trajecten bij de VDAB wordt in belangrijke mate bepaald door de aanmeldingen van de adviserende artsen van de ziekenfondsen. Daarom is een nieuw spoor geopend (routing C) waardoor spontane aanmelding bij de VDAB mogelijk wordt zonder voorafgaande doorverwijzing of toestemming van de adviserende arts. Er is ook een pilootproject opgezet met aanmelding vanuit arbeidsartsen, dat een meer dan verhoopte instroom heeft opgeleverd en positieve uitstroomcijfers. Alhoewel de instroom geleidelijk toeneemt (3.500 halverwege 2023) heeft de VDAB toch een nieuwe **communicatiecampagne** opgezet bij gebruikersorganisaties, patiëntenverenigingen en partners van de VDAB. Ook alle Vlaamse huisartsen zijn benaderd.

Robrecht Bothuyne stelde in juni 2023 een schriftelijke vraag (nr. 704) over de activering van arbeidsongeschikte werkzoekenden. Er werden cijfers verstrekt (voor het jaar 2022) over de instroom in een traject naar werk van arbeidsongeschikt erkende mensen, over het aantal dat de adviserende arts van het ziekenfonds naar de VDAB verwijst en over het aantal dat een voor hen geschikte job is gevonden (dit alles naar leeftijd, gender, scholingsgraad en provincie). Ook de gemiddelde doorlooptijd wordt vermeld. De uitstroomcijfers naar werk (32% over de jaren heen) worden positief geëvalueerd. Er wordt gezocht hoe er ook al in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid acties kunnen worden ondernomen. Tenslotte zijn er enkele cijfers over de budgetten.

Tabel 11: Uitstroom naar werk na een re-integratietraject voor RIZIV-cliënten

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
A	3.422	3.850	4.000	4.576	3.574	4.296	4.629	2.354	30.701
B	3.422	3.850	4.000	4.576	3.574	1.715	0	0	21.137
C	1.096	1.217	1.206	1.370	1.236	660	0	0	6.785
D	32%	32%	30%	30%	35%	38%	-	-	32%

A: Aantal trajecten naar werk van RIZIV-cliënten

B: Waarvoor uitstroom gemeten 24 maand na de start

C: Waarvan met uitstroom naar werk (24 maand na de start)

D: uitstroompercentage (24 maand na de start)

Bron: Schriftelijke vraag nr. 704 (14 juni 2023) van Robrecht Bothuyne

Ook *Axel Ronse* stelde in juni 2023 een schriftelijke vraag (nr. 735) over de activering van langdurig zieken en het partnerschap VDAB, RIZIV en ziekenfondsen. De meeste gegevens die gevraagd en verstrekt werden zijn dezelfde als die in vraag nr. 704.

Robrecht Bothuyne en *Axel Ronse* stelden beide een gelijkaardige vraag om uitleg over het activeren van langdurig zieken (nr. 3169 en nr. 3170). Zowel de vraagstellers als de minister wezen op de onrustbarende **toename van het aantal langdurig zieken**. De acties die ondernomen worden om mensen te reactiveren kunnen daar niet tegenop. Daarom wordt het steeds belangrijker te voorkomen dat mensen uitvallen vanwege fysieke of mentale gezondheidsproblemen. De minister gaf nog eens een overzicht van alle inspanningen op het vlak van re-integratie en preventie.

Inspecties

Ilse Malfrout stelde twee schriftelijke vragen over de inspecties in het kader van het toezicht op de regelgeving betreffende *Evenredige participatie op de arbeidsmarkt* (nr. 281) en van het toezicht op de sociale economie (nr. 300). Op basis van argumenten inzake vertrouwelijkheid en geheimhouding van de inspectiemethodes werden geen gegevens verstrekt over de doelgroep 'arbeidsgehandicapten' (evenmin als over de andere doelgroepen). Op dezelfde gronden zijn er ook maar een beperkt aantal gegevens verstrekt over de inspectie van de organisaties sociale economie.

Individueel Maatwerk

Yves Buysse stelde een schriftelijke vraag (nr. 394) naar de aanvragen van de begeleidingspremie voor individueel maatwerk en de ondersteuningspremie voor zelfstandigen. Die vraag, gesteld in februari 2023, was wat voorbarig aangezien de aanvragen voor de premies pas vanaf 1 juli 2023 konden worden ingediend. Op de vraag wie in aanmerking komt, luidde het antwoord dat alle werkgevers potentieel in aanmerking komen voor een begeleidingspremie wanneer zij een werknemer met een arbeidsbeperking tewerkstellen van wie de VDAB de nood aan begeleiding heeft vastgesteld. Dit antwoord geldt ook integraal voor de schriftelijke vraag (nr. 398) van *Yves Buysse* over de aanvragen van de loonpremie in het individueel maatwerk.

Loes Vandromme stelde een schriftelijke vraag (nr. 521) naar de **erkenning** van de **dienstverleners** voor de begeleiding in het kader van het individueel maatwerk. In het antwoord werd een overzicht gegeven van het aantal organisaties-aanvragers en van de erkenningen.

Allessia Claes stelde een vraag om uitleg (nr. 1819) over het individueel maatwerk. Het opschuiven van de opstart van het individueel maatwerk met een half jaar (van januari 2023 naar juli 2023) leidt tot allerlei bekommernissen. De minister gaf een overzicht van de praktische en organisatorische problemen die tot het uitstel hebben geleid en stelde er vertrouwen te hebben dat in het extra half jaar alles opgelost kon worden.

Thijs Verbeurgt stelde een vraag om uitleg (nr. 2799) over de **budgetten voor aanvullende diensten** en het **statuut van lokale diensteneconomieorganisaties**. De vraagsteller uitte bezorgdheid over het wegvallen van de SINE-middelen voor de Lokale Diensteneconomie (LDE) en ook over de relatie met het individueel maatwerk. De minister stelde dat de verdeling van de budgetten geregeld is en dat de LDE-organisaties en maatwerkafdelingen individueel begeleid worden om keuzes te maken omtrent de inpassing van het individueel maatwerk.

Allessia Claes en *Loes Vandromme* stelden beiden een vraag om uitleg over de werkbelevingsdag **DUOday** en het individueel maatwerk (nr. 2840 en nr. 2860). Tijdens zo'n DUO-dag vormen personen met een beperking of gezondheidsprobleem een duo met een werknemer in een regulier bedrijf. De minister sprak zijn waardering uit voor het initiatief DUOday en gaf het een plaats in het overzicht van acties, initiatieven en regelingen om de arbeidsdeelname van mensen met een beperking te stimuleren. Alhoewel de DUOday in de loop der jaren een steeds grotere bekendheid heeft gekregen, zijn er in Vlaanderen toch nog witte vlekken.

Collectief Maatwerk

Yves Buysse stelde een schriftelijke vraag (nr. 396) naar de **doorstroom** vanuit het collectief maatwerk naar het normaal economisch circuit. In de periode 2019-2022 zijn 2.627 doelgroepmedewerkers doorgestroomd, waarvan er 487 opnieuw een aanvraag indienden om in een maatwerkbedrijf werkzaam te zijn. De minister rekent op het op te starten individueel maatwerk om de doorstroming te optimaliseren. Er werd ook aangegeven hoe de expertise van de maatwerkbedrijven wordt ingezet om tot een doorstroomadvies te komen.

Met een schriftelijke vraag (nr. 397) wilde *Yves Buysse* een zicht krijgen op het aantal werknemers in de maatwerkbedrijven, de subsidies aan die bedrijven en het aantal begeleiders voor de periode 2019-2022. De detailgegevens werden verstrekt. De minister sprak ook zijn waardering uit over de samenvoeging van de vroegere beschutte en sociale werkplaatsen tot maatwerkbedrijven.

Loes Vandromme stelde een schriftelijke vraag (nr. 553) over de **tijdelijke werkloosheid om economische redenen** in de sociale economie. Er werden overzichten gegeven (2020-2022) van de percentages tijdelijke werkloosheid van de maatwerkers per provincie en per leeftijdsklasse en ook per paritair comité

Loes Vandromme stelde ook een vraag om uitleg (nr. 1218) over de **ongelijkheden in de tewerkstelling in de sociale economie**. Het betreft het overwicht van mannen onder de werknemers, het groot aandeel 50-plussers en de regionale ongelijkheden (met Antwerpen en West-Vlaanderen op kop). Het feit dat veel grote maatwerkbedrijven actief zijn in de maakindustrie kan het overwicht van mannen verklaren, de regionale verschillen hebben een historische verklaring.

Allessia Claes stelde een vraag om uitleg (nr. 839) over de overheden die de maatwerkbedrijven inschakelen. De minister kon cijfers geven over het **aantal overheidsopdrachten** van de Vlaamse overheid dat **met een toegangsvoorbehoud** aan maatwerkbedrijven werd toegekend (42 sinds 2018), evenals het aantal opdrachten waar de maatwerkbedrijven voor een deel van de uitvoering in betrokken waren (41). Over de lokale overheden zijn geen gegevens bekend. Voorts ging de discussie over de obstakels om maatwerkbedrijven bij overheidsopdrachten te betrekken en welke initiatieven genomen worden om daaraan te verhelpen.

Loes Vandromme stelde een vraag om uitleg (nr. 1592) over proeftuinen voor de samenwerking tussen de sociale economie en de zorgsector. Het **Tea for Two-project** tussen drie maatwerkbedrijven en woonzorgcentra werd positief geëvalueerd en heeft geleid tot een nieuwe oproep. Er werd ook gevraagd om de samenwerking sociale economie – woonzorgcentra uit breiden naar het onderwijs.

In een schriftelijke vraag (nr. 235) peilde *Allessia Claes* naar de ontwikkeling van de **enclavewerking** door maatwerkbedrijven. Er werd een overzicht gegeven (2019-2022) van het aantal enclaves. De aard van de activiteiten is niet altijd bekend maar vaak gaat het om manuele activiteiten zoals verpakking en verzending. De samenwerking tussen de reguliere en de sociale economie wordt aangestuurd door lokale regisseurs. Er is geen aparte monitoring van het aantal doelgroepwerknemers en begeleiders dat specifiek in het kader van enclave een opdracht uitvoert. Enclavewerking en individueel maatwerk zullen in de toekomst kunnen samengaan. Het is niet bekend hoeveel doelgroepwerknemers uit de enclavewerking doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt.

Allessia Claes stelde ook een vraag om uitleg (nr. 1485) over de enclavewerking door maatwerkbedrijven. Hoewel uit de cijfers als antwoord op de schriftelijke vraag nr. 235 blijkt dat het aantal enclaves zou afgenomen zijn, moet dit toch voorzichtig geïnterpreteerd worden. Het kan ook gaan om opdrachten waar meer personen bij betrokken zijn of die van langere duur zijn. Het is daarom van belang dat de **monitoring** van deze werking verbeterd wordt.

Allessia Claes stelde een vraag om uitleg (nr. 1285) over de **competenties van de toekomst** in de sector van de maatwerkbedrijven. Automatisering, digitalisering en de groene transitie zullen ook

op de maatwerkbedrijven een grote impact hebben. Dit vereist andere competenties van de medewerkers, vooral voor kortgeschoolde medewerkers. Hoewel er nieuwe mogelijkheden zijn, onder andere in de circulaire economie, zal levenslang leren essentieel zijn. De overheid heeft diverse tools om competentiegericht HR-beleid te ondersteunen, waar ook de maatwerkbedrijven gebruik kunnen van maken. Maar de sector zelf blijft niet bij de pakken zitten, onder andere met een ESF-project Competentieprognoses Maatwerk.

Thijs Verbeurgt stelde een vraag om uitleg (nr. 2789) over de uitvoering van de **maatwerkakkoorden**. Het betreft een betere verplaatsingsvergoeding en een anciënniteitspremie voor de doelgroepwerknemers in de maatwerkbedrijven. De minister deelde mee dat de tweede fase van de gelijkschakeling van de RSZ-statuten van beschutte en sociale werkplaatsen nieuwe middelen creëert die integraal voor de sociale economie sector kunnen worden aangewend.

Allessia Claes stelde ook nog een schriftelijke vraag (nr. 660) over de doorstroom vanuit de sociale economie naar het normaal economisch circuit. De gedetailleerde cijfers over de doorstroom werden gegeven in een [Excel-tabel](#). Er zijn 694 doorgestroomde doelgroepwerknemers die opnieuw een aanvraag indienden om werkzaam te zijn in het collectief maatwerk of in de lokale diensteneconomie. De minister gaf aan hoe Corona de doorstroom heeft bemoeilijkt, maar dat de komst van het individueel maatwerk en de voorziene terugkeergarantie nieuwe stimulansen bieden.

Allessia Claes stelde verder een vraag om uitleg (nr. 2839) over de **aanpassingen van het collectief maatwerk**. Het betreft de impact van de vernieuwde vacaturewerking van de VDAB, de indicering van collectief en individueel maatwerk, de harmonisatie van de RSZ-bijdragen, en stand van zaken betreffende de grondige evaluatie van het collectief maatwerk. De minister garandeert dat de VDAB een uniforme en kwalitatieve opvolging van de vacatures zal realiseren, ook die in de sociale economie. De indicering voor individueel en collectief maatwerk verloopt volgens dezelfde methode maar uiteraard met verschillende toekenningsvoorwaarden. De RSZ-gelijkschakeling is vrijwel volledig gerealiseerd en de vrijgekomen middelen gaan integraal naar de sector, waarvan een groot deel naar de klimaatjobs. Er wordt nog gewerkt aan een betere vergoeding van het privé-vervoer van doelgroepwerknemers. Voor de evaluatie is het departement WSE een plan aan het opmaken.

Allessia Claes stelde een actuele vraag (nr. 680) over het dreigend **tekort aan maatwerkcoaches**. Er blijken wel voldoende mensen te zijn die interesse tonen om begeleider te worden, maar men moet vaststellen dat vaak kennis en ervaring ontbreekt. In de discussie wees iedereen op het belang van die coaches en drong men aan op maatregelen om een voldoende aanbod te hebben.

Tolken voor doven of slechthorenden

Tine van der Vloet stelde een schriftelijke vraag (nr. 685) over tolken voor doven of slechthorenden. De vraag werd opgedeeld in deelvragen over tolken in Arbeidsuren (A-uren), in Sollicitatie-uren (S-uren) en in uren Beroepsopleiding (B-uren). In totaal gaat het om 20 deelvragen waarop heel gedetailleerde en becijferde antwoorden werden gegeven, evenals oplossingen werden voorgesteld voor de gesignaleerde knelpunten.

Activeringstrajecten

Caroline Gennez vroeg om uitleg over de 'niet-inzetbare werkzoekenden' (vraag nr. 672). Ze wees erop dat er twee keer zoveel als niet-inzetbaar gelabeld zijn (bijna 18.000) als er in een opleiding zitten. De minister lichtte toe hoe iemand uiteindelijk in deze categorie terecht komt en stelde de vraag of het werkloosheidstatuut voor deze groep wel het meest geschikte is. Daarover is overleg gepland met de federale bevoegde minister. Ook de rol van de activeringstrajecten komt hierbij ter sprake.

Robrecht Bothuyne stelde een schriftelijke vraag (nr. 697) over de activeringstrajecten. Dit zijn tijdelijke trajecten (3 tot maximaal 18 maand) waarin een combinatie van werkacties en hulpverlening

wordt aangeboden met als doel de werkzoekende voor te bereiden op een betaalde tewerkstelling. Voor de jaren 2020-2022 werden cijfers gegeven over de naar activeringstrajecten toegeleide klanten, opgesplitst naar een aantal klanten- en trajectenkenmerken. Van de over de drie jaar toegeleide klanten (3.235) heeft 37% een arbeidsbeperking. Voorts zijn er cijfers over de uitstroom naar werk na het einde van het traject en drie maand later, opgesplitst naar meerdere klanten- en trajectenkenmerken. Voor de hele periode is drie maand na het einde van het traject 25,8% aan het werk. Voor personen met een arbeidsbeperking is dit 25,1%. Tenslotte werden cijfers gegeven over de uitgaven voor deze trajecten en werd toegelicht hoe en door wie de begeleiding gebeurt.

3. Bijlage 1: overzicht parlementaire vragen en aanvullende literatuur

Schriftelijke vragen aan minister Jo Brouns

- Vraag nr. 836 van Tom Ongena (29 juli 2021) over: VDAB – ICF Indiceringen – Activering en Handhaving
- Vraag nr. 5 van Tom Ongena (27 september 2022) over: VDAB -ICF Indiceringen (2)
- Vraag nr. 11 van Ilse Malfroot (28 september 2022) over: Trendrapport 2020 -Kwetsbare groepen op de Vlaamse arbeidsmarkt
- Vraag nr. 72 van Axel Ronse (14 oktober 2022) over: Activering niet-beroepsactieven en langdurig zieken – Betrekken van de sectoren
- Vraag nr. 197 van Vera Jans (13 december 2022) over: Personen met een handicap – Inclusie op de arbeidsmarkt
- Vraag nr. 198 van Vera Jans (13 december 2022) over: Personen met gezondheidsproblemen – Tewerkstellingsondersteunende maatregelen.
- Vraag nr. 211 van Vera Jans (15 december 2022) over: Arbeidsbeperkingen – Aantal erkenningen
- Vraag nr. 235 van Alessia Claes (20 december 2022) over: Maatwerkbedrijven - Enclavewerkingen
- Vraag nr. 281 van Ilse Malfroot (13 januari 2023) over: Evenredige participatie op de arbeidsmarkt – Uitgevoerde inspecties
- Vraag nr. 300 van Ilse Malfroot (20 januari 2023) over: Vlaamse Sociale Inspectie - Toezicht op sociale economie
- Vraag nr. 347 van Ilse Malfroot (1 februari 2023) over: Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie – Personen uit kansengroepen
- Vraag nr. 371 van Ilse Malfroot (7 februari 2023) over: VDAB – Begeleiding bij het vinden van een job voor personen met een beperking of ziekte
- Vraag nr. 390 van Axel Ronse (10 februari 2023) over: Partnerschap tussen VDAB en RIZIV – Samenwerkingsovereenkomsten en acties
- Vraag nr. 394 van Yves Buysse (14 februari 2023) over: Begeleidingspremie individueel maatwerk – Aanvragen
- Vraag nr. 396 van Yves Buysse (14 februari 2023) over: Collectief maatwerk – Doorstroom
- Vraag nr. 397 van Yves Buysse (14 februari 2023) over: Collectief maatwerk – Tewerkstelling en begeleiding
- Vraag nr. 398 van Yves Buysse (14 februari 2023) over: Loonpremie individueel maatwerk – Aanvragen
- Vraag nr. 474 van Tine van der Vloet (14 maart 2023) over: VDAB – Tegemoetkoming voor arbeidsgereedschap, - kleding en/of aanpassing van de werkplek
- Vraag nr. 521 van Loes Vandromme (4 april 2023) over: Individueel maatwerk – Erkende dienstverleners
- Vraag nr. 553 van Loes Vandromme (19 april 2023) over: Sociale economie – Tijdelijke werkloosheid om economische redenen
- Vraag nr. 635 van Alessia Claes (25 mei 2023) over: Toeleiding werkzoekenden naar sociale economie – ICF-screenings
- Vraag nr. 660 van Alessia Claes (2 juni 2023) over: Sociale economie – Doorstroom naar normaal economisch circuit (NEC)
- Vraag nr. 685 van Tine van der Vloet (13 juni 2023) over: VDAB – Tolk voor doven en slechthorenden
- Vraag nr. 697 van Robrecht Bothuyne (14 juni 2023) over: VDAB – Activeringstrajecten
- Vraag nr. 704 van Robrecht Bothuyne (14 juni 2023) over: VDAB – Activering arbeidsongeschikte werkzoekenden
- Vraag nr. 735 van Axel Ronse (16 juni 2023) over: Activering langdurig zieken – Partnerschap VDAB, RIZIV en ziekenfondsen

Vragen om uitleg in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie

- Vraag om uitleg (nr. 44, 13 oktober 2022) van Axel Ronse over de re-integratietrajecten voor langdurig zieken

Vraag om uitleg (nr. 46, 13 oktober 2022) van Axel Ronse over de aanpak door VDAB van moeilijk te activeren groepen

Vraag om uitleg (nr. 232, 20 oktober 2022) over de op 11 oktober 2022 aangekondigde federale maatregelen en de impact ervan op het Vlaams arbeidsmarktbeleid

Vraag om uitleg (nr. 262, 20 oktober 2022) van Ilse Malfroot over de gevolgen van het federale begrotingsakkoord voor de Vlaamse arbeidsmarkt

Vraag om uitleg (nr. 672, 1 december 2022) Van Caroline Gennez over niet-inzetbare werkzoekenden

Vraag om uitleg (nr. 839, 15 december 2022) van Alessia Claes over overheden die maatwerkbedrijven inschakelen

Vraag om uitleg (nr. 901, 12 januari 2023) van Imade Annouri over discriminatie van werkzoekenden met een beperking op de arbeidsmarkt

Vraag om uitleg (nr. 956, 12 januari 2023) van Imade Annouri over een duurzame en inclusieve arbeidsmarkt

Vraag om uitleg (nr. 989, 12 januari 2023) van Axel Ronse over de re-integratie van langdurig zieken

Vraag om uitleg (nr. 990, 12 januari 2023) van Axel Ronse over de 28 acties van de Commissie diversiteit om de arbeidsmarkt diverser en inclusiever te maken

Vraag om uitleg (nr. 997, 12 januari 2023) van Kim De Witte over het vernieuwd raamakkoord over de re-integratie van langdurig zieken

Vraag om uitleg (nr. 1025, 12 januari 2023) van Tom Ongena over discriminaties bij sollicitaties

Vraag om uitleg (nr. 1218, 26 januari 2023) van Loes Vandromme over de tewerkstelling in de sociale economie

Vraag om uitleg (nr. 1285, 2 februari 2023) van Alessia Claes over de competenties van de toekomst in de sector van de maatwerkbedrijven

Vraag om uitleg (nr. 1330, 9 februari 2023) van Imade Annouri over de progressieve terugkeer naar werk voor langdurig zieken

Vraag om uitleg (nr. 1485, 16 februari 2023) van Alessia Claes over de enclavewerking bij maatwerkbedrijven

Vraag om uitleg (nr. 1592, 2 maart 2023) van Loes Vandromme over proeftuinen voor de samenwerking tussen de sociale economie en de zorgsector

Vraag om uitleg (nr. 1819, 16 maart 2023) van Alessia Claes over het individueel maatwerk

Vraag om uitleg (nr. 1945, 23 maart 2023) van Vera Jans over inclusief werken en ondernemen na een diagnose van ziekte of handicap

Vraag om uitleg (nr. 2270, 20 april 2023) van Maurits Vande Reyde over de tewerkstelling van mensen met een (arbeids)beperking

Vraag om uitleg (nr. 2350, 27 april 2023) van Axel Ronse over het activeren van langdurig zieken

Vraag om uitleg (nr. 2789, 1 juni 2023) van Thijs Verbeurgt over de uitvoering van de maatwerkakkoorden

Vraag om uitleg (nr. 2799, 8 juni 2023) van Thijs Verbeurgt over de budgetten voor aanvullende diensten en het statuut van lokale diensteneconomieorganisaties

Vraag om uitleg (nr. 2840, 8 juni 2023) van Alessia Claes over de werkbelevingsdag DUOday en het individueel maatwerk

Vraag om uitleg (nr. 2860, 8 juni 2023) van Loes Vandromme over de werkbelevingsdag DUOday

Vraag om uitleg (nr. 2839, 8 juni 2023) van Alessia Claes over aanpassingen van het collectief maatwerk

Vraag om uitleg (nr. 2892, 15 juni 2023) van Tom Ongena over de activering van langdurig zieken door VDAB

Vraag om uitleg (nr. 3169, 29 juni 2023) van Robrecht Bothuyne over het activeren van langdurig zieken

Vraag om uitleg (nr. 3170, 29 juni 2023) van Axel Ronse over de toename van het aantal langdurig zieken

Actuele vragen

Actuele vraag (nr. 680, 12 juli 2023) van Alessia Claes over het dreigende tekort aan maatwerkcoaches

Aanvullende literatuur

Kathy Goffin, Yolène Sempels, An De Coen, Daphné Valsamis, Sarah Vansteenkiste (2022). *Het arbeidspotentieel van niet beroepsactieven: een vraagzijdebenadering*, IDEA-Consult, Brussel.

Boey, R. & Vansteenkiste, S. (2022). *Trendrapport 2022: Kwetsbare groepen op de Vlaamse arbeidsmarkt*, Brussel/Leuven: Departement Werk en Sociale Economie/Steunpunt Werk.

Vansteenkiste, S., & Sourbron, M. (2023). *De niet-beroepsactieven in Vlaanderen ontleed. Een profielschets van huisvrouwen en arbeidsongeschikten*. Over.Werk, Tijdschrift van het Steunpunt Werk, 33(1), 5-14.

Goffin, K., Sempels, Y., De Coen, A., Valsamis, D., & Vansteenkiste, S. (2023). *De rol van werkgevers bij de duurzame tewerkstelling van niet-beroepsactieven*. Over.Werk, Tijdschrift van het Steunpunt Werk, 33(1), 135-143.

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (2022). *Advies BVR Werk- en zorgtrajecten*, Brussel.

Erik Samoy

September 2023

4. Bijlage 2: cijfergegevens bij het Vlaams parlementair werk 2022 – 2023 over het arbeidsmarktbeleid voor personen in een situatie van handicap

De antwoorden op de schriftelijke parlementaire vragen over het arbeidsmarktbeleid in Vlaanderen voor personen in een situatie van handicap bevatten vaak cijfergegevens. We selecteerden de volgens ons belangrijkste cijfers, want vaak bevatten de antwoorden meer details zoals opsplitsingen naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, bijkomende meetmomenten, etc. Wie die detailgegevens wil bestuderen, verwijzen we naar het antwoord op de vraag zelf en de eventuele bijlagen aldaar.

Onze selectie van cijfers is hierbij natuurlijk afhankelijk van de vragen die er werden gesteld. Tegelijk wordt er ook een heel groot deel van het beleid kwantitatief mee in kaart gebracht. Het is verder nog aangevuld met enkele gegevens van het Steunpunt Werk, van VDAB via Arvastat⁴ en met een cijfer over de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP).

Gegevens Steunpunt Werk op basis van de Enquête over Arbeidskrachten (EAK)

Op basis van de EAK ervaarden in 2022, 13,3% van de 15- tot 64-jarigen in het Vlaams Gewest hinder in hun dagelijkse bezigheden (op het werk of daarbuiten) ten gevolge van een handicap, een langdurige aandoening of langdurige ziekte. In absolute aantallen ging het in 2022 om ongeveer 558.000 personen. Het aandeel en het aantal personen dat in de bevraging aangeeft deze hinder te ervaren, bevindt zich sinds 2017 op hetzelfde relatief hoge niveau, na een toename in de jaren voordien.

Het aandeel werkenden bij personen met hinder door een handicap, aandoening of ziekte (20-64 jaar) bedroeg in 2022 46,5%. Het verschil met de gehele groep van 20- tot 64-jarigen (76,7%) is aanzienlijk.

De werkzaamheidsgraden voor heel België en voor de gewesten zijn terug te vinden op de cijferpagina met de werkzaamheidsgraad van personen in een situatie van ziekte, invaliditeit of handicap.

VDAB: Gegevens uit Arvastat

In 2022 waren er over het hele jaar gemiddeld 36.252 Werkzoekenden zonder werk met een arbeidsbeperking. Dat is gelijk met één vijfde (19,9%) van alle Werkzoekenden zonder werk (jaargemiddelde: 146.310).

ICF-screenings

Tabel 1: Aantal ICF-screenings naar type advies

Type advies	2019	2020	2021	2022
Collectief Maatwerk	731	766	714	774
Lokale Diensteneconomie	330	465	289	312
Andere Adviezen	5.931	5.603	9.414	6.688
Totaal	6.992	6.834	10.417	7.774

Bron: Schriftelijke Vraag nr. 635 (25 mei 2023) van Alessia Claes

VDAB: Toeleiding naar een opleiding en naar betaald werk

Tabel 2: Werkzoekenden met een arbeidshandicap die een opleiding gestart hebben in jaar X

	2017	2018	2019	2020	2021
Man	2.916	3.314	3.528	1.401	1.728
Vrouw	1.897	2.306	2.477	869	965
Totaal	4.813	5.620	6.005	2.270	2.693

Voor opdeling naar leeftijd, migratieachtergrond en provincie: zie parlementaire vraag

⁴ De toepassing Arvastat (Arbeidsmarkt Vraag- en AanbodSTATistieken) van de VDAB biedt statistieken, tabellen, kaarten en grafieken over de Vlaamse werkloosheid, vacatures en de arbeidsmarkt.

Tabel 3: Werkzoekenden met een arbeidshandicap na 12 maanden aan het werk

	2018	2019	2020	2021
Man	2.735	2.679	2.241	2.226
Vrouw	3.720	3.701	3.282	3.411
Totaal	6.455	6.380	5.523	5.637

Voor opdeling naar leeftijd, migratieachtergrond en provincie: zie parlementaire vraag

Bron: Schriftelijke vraag nr. 11 (28 september 2022) van Ilse Malfroot

Bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen (BTOM's)

Tabel 4: Aantal personen dat genoot van tewerkstellingsondersteunende maatregelen

	2019	2020	2021	2022
Gratis tolk voor doven of slechthorenden	472	401	421	434
Tussenkosten arbeidsgereedschap- en kledij	530	441	459	497
Terugbetaling verplaatsingskosten	1.060	839	647	721

Bron: Schriftelijke vraag nr. 198 (13 december 2022) van Vera Jans

Tabel 5: Aantal personen dat een beroep deed op A-tolkuren (Arbeidsuren)

	2019	2020	2021	2022
Aantal personen	438	377	387	409

Tabel 6: Getolkte uren

Type uren	2019	2020	2021	2022
Arbeidsuren (A-uren)	24.074	20.226	21.680	22.726
Sollicitatie uren (S-uren)	177	148	363	124
Beroepsopleidingsuren (B-uren)	183	44	719	506

Bron: Schriftelijke vraag nr. 685 (13 juni 2023) van Tine Van der Vloet

Aantal goedgekeurde aanvragen tot erkenning van een arbeidsbeperking

Tabel 7: Aantal goedgekeurde aanvragen tot erkenning van een arbeidsbeperking

Type aanvraag	2019	2020	2021	2022
Vlaamse Ondersteuningspremie	3.947	3.430	3.477	3.625
Arbeidsgereedschap - kledij	609	580	577	556
Tolk	36	37	43	61
Verplaatsingsvergoeding	38	30	32	40
Collectief Maatwerk	2.778	2.251	2.450	2.064
Lokale Diensteneconomie	736	924	672	534

Bron: Schriftelijke vraag nr. 211 (15 december 2022) van Vera Jans. Het antwoord op die schriftelijke vraag bevat ook cijfers over de afgekeurde aanvragen en de verzoeken tot heroverweging. Zie parlementaire vraag.

In het antwoord op de schriftelijke vraag nr. 474 van Tine Van der Vloet (14 maart) worden andere cijfers gegeven over het aantal aanvragen en goedkeuringen van arbeidsgereedschap of -kledij: 575-441 (2020), 548-459 (2021), 536-496 (2022).

Acties voor RIZIV-cliënten

Tabel 8: In 2021 en 2022 gestarte werkplekacties door de VDAB en partners voor RIZIV-cliënten

Vorm van Werkplekieren	2021	2022
Beroepsinlevingstage (BIS)	5	4
Beroepsverkennde stage (BVS)	1.021	1.038
Individuele beroepsopleiding (IBO/IBO-plus)	203	166
Opleidingsstage (OS)	540	653
Werkervaringsstage (WES)	6	2
Activeringsstage (AT)	178	148
GOB-traject	614	756
Totaal	2.567	2.767

Tabel 9: In 2021 en 2022 gestarte opleidingen door de VDAB en partners voor RIZIV-cliënten

Module Opleiding	2021	2022
Oriënterende opleiding	72	72
Beroepsgerichte doorstroomopleiding	171	220
Beroepsgerichte opleiding	564	703
Algemene arbeidsmarktcompetenties	82	58
Nederlands voor anderstaligen	19	32
Totaal	908	1085

Tabel 10: Aantal opgestarte trajecten voor RIZIV-cliënten door VDAB en door partners

Opgestart door:	2018	2019	2020	2021	Totaal
Partner	2.845	3.022	2.289	2.858	11.014
VDAB					5.438
Totaal					16.452

Bron: Schriftelijke vraag nr. 371 (7 februari 2023) van Ilse Malfroot.

Tabel 11: Uitstroom naar werk na een re-integratietraject voor RIZIV-cliënten

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
A	3.422	3.850	4.000	4.576	3.574	4.296	4.629	2.354	30.701
B	3.422	3.850	4.000	4.576	3.574	1.715	0	0	21.137
C	1.096	1.217	1.206	1.370	1.236	660	0	0	6.785
D	32%	32%	30%	30%	35%	38%	-	-	32%

A: Aantal trajecten naar werk van RIZIV-cliënten

B: Waarvoor uitstroom gemeten 24 maand na de start

C: Waarvan met uitstroom naar werk (24 maand na de start)

D: uitstroombepaalde (24 maand na de start)

Bron: Schriftelijke vraag nr. 704 (14 juni 2023) van Robrecht Bothuyne

Doelgroepwerknemers in de maatwerkbedrijven

Er is een overzicht van de tewerkstelling in de maatwerkbedrijven, per provincie en voor heel Vlaanderen, sinds de start van de maatregel collectief maatwerk op 1 januari 2019 tot en met het derde kwartaal 2022 (de afgeronde gegevens van het vierde kwartaal waren nog niet beschikbaar).

In deze data is geen opdeling van personen mogelijk volgens de indicatie beschutte werkplek of sociaal tewerkgesteld. De intentie van collectief maatwerk is net een harmonisatie tot stand te brengen tussen de voormalige beschutte en sociale werkplaatsen. In afwachting van een volledige harmonisatie ook op federaal niveau kan men wel het onderscheid vinden op basis van de RSZ-werkgeverscategorie. Op basis hiervan is een opdeling mogelijk tussen de erkenning als beschutte werkplaats, sociale werkplaats, maatwerkbedrijf (nieuwe RSZ-code) en maatwerkafdeling. Door de creatie van de nieuwe RSZ-werkgeverscategorie, zal het onderscheid naar de toekomst steeds meer verdwijnen. Dit onderscheid is een verschil op werkgeversniveau. Een werknemer kan dus met een vroegere 'sociale' indicatie werkzaam zijn in een maatwerkbedrijf met de categorie van beschutte werkplaats. Ook het omgekeerde is mogelijk.

Het aantal werknemers wordt er weergegeven in voltijdsequivalenten (VTE). Gemiddeld over de 15 kwartalen (2019-2022) gaat het in totaal om 18.146 VTE waarvan, op basis van de RSZ-werkgeverscategorie, 13.686 in beschutte werkplaatsen, 4.416 in sociale werkplaatsen en 50 in maatwerkafdelingen.

Bron: Schriftelijke vraag nr.397 (14 februari 2023) van Yves Buysse

Doorstroom vanuit collectief maatwerk naar regulier werk

De tewerkstellingen binnen het collectief maatwerk worden 24 maand opgevolgd nadat het WOP-dossier (WOP staat voor *werkondersteuningspakket*) werd afgesloten. Wanneer er binnen deze periode een

tewerkstelling in het normaal economisch circuit (dus zonder WOP) wordt teruggevonden, spreken we van doorstroom. Zo worden WOP's met doorstroom geteld - eenzelfde persoon die binnen deze periode meerdere WOP-tewerkstellingen had, kan ook mogelijk meerdere keren doorstromen.

Voor de periode 2019-2022 stroomden 2.627 doelgroepmedewerkers door naar het normaal economisch circuit., waarvan er 487 daarna opnieuw een aanvraag indienden om werkzaam te zijn binnen een maatwerkbeprijf.

Bron: Schriftelijke Vraag nr. 660 (2 juni 2023) van Alessia Claes

Tabel 12: Doorstroom (intern of extern) na afgesloten Werkondersteuningsdossier (WOP) gemeten op 3 maand, 6 maand en 12 maand na afsluiting. Het jaar slaat op het moment waarop de doorstroom wordt gemeten.

Jaar	Maatregel		3 maand	6 maand	12 maand
2019	CMW	doorstroom	183	106	
		duurzame doorstroom	59	34	
	LDE	doorstroom	190	191	197
		duurzame doorstroom	145	149	138
2020	CMW	doorstroom	225	272	212
		duurzame doorstroom	82	75	56
	LDE	doorstroom	247	254	159
		duurzame doorstroom	200	191	102
2021	CMW	doorstroom	294	238	244
		duurzame doorstroom	102	76	56
	LDE	doorstroom	143	151	264
		duurzame doorstroom	99	96	176
2022	CMW	doorstroom	380	430	383
		duurzame doorstroom	134	115	74
	LDE	doorstroom	226	210	171
		duurzame doorstroom	159	132	91
2023	CMW	doorstroom	89	137	183
		duurzame doorstroom	28	42	45
	LDE	doorstroom	41	66	107
		duurzame doorstroom	33	41	59
Totaal doorstroom			2.018	2.055	1.920
Totaal duurzame doorstroom			1.041	951	797

Bron: Schriftelijke vraag nr. 396 (14 februari 2023) van Yves Buysse

Activeringstrajecten

Tabel 13: Activeringstrajecten

Gunningsjaar	2020	2021	2022
Totaal aantal toegeleide cliënten	1060	1094	1081
Waarvan met een arbeidsbeperking	743	675	622

Tabel 14: Uitstroom naar werk van personen met een arbeidsbeperking 3 maand na afsluiting traject

Gunningsjaar	2020	2021	2022
Trajecten die minstens 3 maand zijn afgesloten	649	391	18
Uitstroom naar werk 3 maand na afsluiting	163	101	9
% uitstroom	25,1	25,8	50,0

Bron: Schriftelijke vraag nr.697 (14 juni 2023) van Robrecht Bothuyne

Vlaamse OndersteuningsPremie (VOP)

De recentste gegevens over het aantal VOP's dateren van 2020. In dat jaar waren er gemiddeld 12.310 personen voor wie een VOP werd betaald (Jaarrapport Doelgroepenbeleid 2020, WSE).

Erik Samoy

September 2023